

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ГЕРМЕНЕВТИКА
ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЛІГІЙНИХ ТЕКСТІВ**

СИЛАБУС

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія

Затверджено на засіданні кафедри культурології
Протокол від 26 серпня 2020 року № 1

Зав. кафедри культурології Тетяна БОСЕНКО

Схвалено радою факультету культурології
Протокол від 27 серпня 2020 року № 1

Голова ради факультету Олександр КРАВЧЕНКО

Харків, 2020

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Методологічні проблеми культурології
Викладач (- і)	Панков Георгій Дмитрійович
Профіль викладача	Zoom
Контактний телефон та емейл	0503325335; gpank27@gmail.com
Інформація про консультації	Консультації проводяться в усній формі один раз на тиждень в початковій аудиторії та по Web-line.
Логіка вивчення курсу	Вивчення даного курсу здійснюється на основі попередніх курсів «Вступ до культурології», «Релігійна культура та історія релігійних ідей», «Теорія культури», «Основи наукового дослідження», «Методологічні проблеми культурології».

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс «Культурологічна герменевтика та інтерпретація релігійних текстів» спрямований до опанування аспірантами основних підходів та методів культурологічного осмислення фундаментальних релігійних текстів. *Мета курсу* – поглибити вміння здобувачів використовувати культурологічну методологію в ґрунтовному дослідженні текстів релігійної культури. *Предмет курсу* – використання досвіду застосування принципів і методів культурологічного осмислення релігійних текстів. *Змістовні модулі*: 1. Герменевтичні засади осмислення релігійних текстів. 2. Методи дослідження релігійних текстів. 3. Інтерпретація основних модифікацій релігійного текстів.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Мета курсу – поглибити вміння здобувачів використовувати культурологічну методологію в ґрунтовному дослідженні текстів релігійної культури. В теоретичному значенні його вивчення дозволить в значній мірі поглибити дослідницьку ерудицію здобувачів у культурологічному і загально науковому орієнтуванні. В практичному значенні опанування курсом сприяє удосконаленню вміння й навичків культурологічного дослідження різноманітних текстів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

<p>ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з культурології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p>
<p>ПРН 04. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з культурології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p>
<p>ПРН05. Володіти категоріальним апаратом сучасної культурології, вміти формулювати результати власних досліджень у відповідності до академічних критеріїв та адаптувати їх до освітніх потреб та практичної реалізації.</p>
<p>ПРН 07. Розв'язувати значущі наукові, освітні та практичні проблеми культурології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням їх суспільної значимості.</p>
<p>ПРН 08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних досліджень культури, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері культурології, та у викладацькій практиці.</p>

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

<p>Ознаки курсу</p>	<p>Курс обов'язковий.</p> <p>загальна компонента ОПП – 01, 02</p> <p>професійна компонента ОПП – 01, 04, 05, 07, 08</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Денна форма навчання, 2 семестр</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Кількість кредитів – 4,5</p> <p>Загальна кількість годин – 90</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання - 6</p> <p>аудиторних – 2-4</p> <p>самостійної роботи – 4-6</p>
<p>Технічне і програмне забезпечення</p>	<p>НМКД в електронній формі.</p>
<p>Форми, види навчальних занять та</p>	<p>Форми: лекція, семінарське заняття, консультації.</p> <p>Методи: Пояснювально-ілюстративне навчання - оглядова</p>

методи навчання	<p>лекція.</p> <p>Методи проблемного викладу - проблемна лекція, розв'язання проблемних задач, дискусія.</p> <p>Частково-пошуковий метод - аналіз текстів першоджерел на семінарському занятті.</p> <p>Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді (з презентацією), накреслення структурно-логічних схем і підготовка порівняльних таблиць, пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.</p>
Поточний контроль	<p>Фронтальне опитування на семінарському занятті.</p> <p>Виконання завдань з пошуку візуального або фактичного матеріалу в аудиторії через веб-камеру.</p> <p>Виступ із повідомленням / доповіддю на семінарському занятті (з презентацією/або без неї).</p> <p>Контроль відвідування та участі в лекційних заняттях.</p> <p>Оцінювання участі в семінарських заняттях. Проміжна атестація — відпрацювання пропущених занять. Конспект з наступним виступом перед аудиторією та відповідями на запитання, усне повідомлення про опрацьований візуальний матеріал.</p>
Підсумковий контроль	Іспит
Політика курсу	<p>Відпрацювання пропущених занять проводить через конспектування пропущеного лекційного матеріалу або співбесіду за змістом текстів, винесених для роботи на семінарське заняття.</p> <p>Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни в інших ВНЗ є можливим у разі її відповідності кількості кредитів і змісту даного курсу.</p>

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		усього	у тому разі		
			лекц	Сем.	Сам. Роб.
1.	Культурологічна герменевтика як різновид	2	2	-	-

	герменевтичного досвіду				
2.	Релігійний текст як культурна модифікація	2	2	-	-
3.	Фігура інтерпретатора релігійних текстів	2	2	-	-
4.	Досвід феноменології релігії в інтерпретації релігійних текстів	16	2	2	12
5.	Екзистенційний аналіз релігійного тексту	21	2	4	15
6.	Аксіологія та семіотика як засоби інтерпретації релігійних текстів	19	2	4	15
7.	Критичні методи інтерпретації релігійних текстів	22	2	4	16
8.	Специфіка інтерпретації агіографічних текстів	18	2	4	12
9.	Специфіка інтерпретації релігійних проповідей	18	2	4	12
10.	Специфіка інтерпретації текстів молитов	13	2	3	8
	Разом	135	20	25	90

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- звіт про виконання самостійної роботи (реферат, есе тощо) до 5 балів
- публікація до 10 балів
- доповідь на семінарському занятті до 5 балів
- виконання тестових завдань до 5 балів

Схема нарахування балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (іспит)	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	40	100
3	3	3	5	8	8	8	8	8	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Література

Обов'язкова

1. Барт Р. Две критики. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 262-268.
2. Барт Р. Критика и истина // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 319-374.
3. Барт Р. Что такое критика? // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 269-275.
4. Біблія, або Книги Святого Письма Старого й Нового Завіту. – Київ: Біблійні товариства, 1995. – 959 с. + 296 с. – Книга Вихід, розд. 19-20. Книга Еклезіястова. Євангеліє від Матвія, 22:2-14. Євангеліє від Луки, 10:29-37; 15:11-32; 18:10-14.
5. Бхагавад-гіта / Буквальний переклад Б.Л. Смирнова // Мифы Древней Индии. Бхагавад-гіта. – СПб. : Кристал, 2000. – С. 213-305. Розд. 1-6.
6. Великий Покаянный Канон преподобного Андрея Критского. – К. : Изд. Киево-Печерской лавры, 2010. – 100 с.
7. Кармин А.С. Культурология: учебник для вузов / А.С. Кармин. – СПб.: Лань, 2004. – 928 с.
8. Культурология. XX век: Энциклопедия. – В 2 т. – Т.1. – СПб.: Алетрейя, 1998. – 447 с.; Т.2. – СПб.: Алетрейя, 1998.
9. Патерик Киево-Печерский: в 2 т. Т. 1. Подвижники Киево-Печерской Лавры XI-XV ст. и древние святые, причисленные к ее чудотворцам // Под ред. В. Дятлова. – К.: Типогр. Киево-Печерской лавры. – 2009. – 416 с. Гл. 2-4, 6-12, 14, 161
10. Святитель Лука, Архиепископ Симферопольский и Крымский. Избранные творения / Архиепископ Симферопольский и Крымский Лука. – М.: Сибирская Благовзвонница, 2007. – С. 161-164, 180-187.
11. Упанишады. В 3 кн.. – М. : Наука, 1992. – 782 с. – Катха Упанишады. Кн. 2. – С. 547–562.
12. Флиер А.Я. Культурология для культурологов: Учебник для вузов / А.Я. Флиер. – М.: Академпроект, 2000. – 459 с.
13. Чебанюк Т. А. Методы изучения культуры / Т. А. Чебанюк. – СПб. : Наука, 2010. – 350 с.

14. Шейко В. М., Богуцький Ю. П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX-XXI ст.) / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький. – К.: Генеза. – 592 с.
15. Шендрик А.И. Теория культуры / А.И. Шендрик. – М.: Политиздат; Единство, 2002. – 519 с.
16. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Германова де Діас Е.В. Культурологія: навч. посібник / В.М. Шейко, Ю.П. Богуцький, Е.В. Германова. – К.: Знання, 2012. – 494 с.
17. Элиаде М. Священное и мирское. Введение / Мирча Элиаде. Избранные сочинения / Науч. ред. В. П. Калыгин, И. Н. Шептунова. – М.: Ладомир, 2000. – С. 254-259.

Додаткова

18. Академічне релігієзнавство : підручник (за наук. ред. проф. А. Колодного) / Ред. А. Колодний. – К.: Світ знань, 2000. – 864 с.
19. Бессонов Б. Н. Герменевтика. История и современность / Б. Н. Бессонов // Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ.ред. Б. Н. Бессонова. – М.: Прогресс, 1988. – С. 5-43.
20. Борисов С. В. К вопросу о возможности культурологии как науки / С. В. Борисов // Вопросы культурологии. – 2012. – № 1. – С. 28-32.
21. Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ.ред. Б. Н. Бессонова. – М.: Прогресс, 1988. – Ч. II. 2.1. – С. 317-363.
22. Дараган Н. Я. Очерк жизни и творчества Мирча Эллиаде / Н. Я. Дараган // Элиаде М. Космос и история. Избр. работы. – М.: Прогресс, 1987. – С. 3-26.
23. Дильтей В. Категория жизни / Пер. А. П. Огурцова // Вопросы философии. – 1995. – № 10. – С. 129-142.
24. Дильтей В. Наброски к критике исторического разума / Пер. А. П. Огурцова // Вопросы философии. – 1988. – С. 135-152.
25. Жаловага А.С. Антропологічна природа християнства / А.С. Жаловага. – К., 2008. – 288 с.
26. Запесоцкий А. С. Становление культурологии как отрасли научного знания (философско-методологический анализ) / А. С. Запесоцкий // Вопросы культурологии. – 2012. – № 2. – С. 4-10.
27. Каган М. С. О методологическом своеобразии гуманитарного знания / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб.: Петрополис, 2006. – 110-123.
28. Каган М. С. Философская теория ценностей / М. С. Каган. – СПб.: Петрополис, 1997. – 225 с.
29. Косиков Г. Идеология. Коннотация. Текст. / Г. Косиков // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М.: Прогресс, 1989. – С. 5-42.
30. Косиков Г. К. Ролан Барт – семиолог, литературовед. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М.: Прогресс, 1989. – С. 3-45.
31. Культура и культурология. Словарь / Сост. А. И. Кравченко. – М.: Академпроект / Екатеринбург : Деловая книга, 2003. – 928 с.
32. Панков Г. Д. Сакрализация как інструмент мифотворчества в текстах Ветхого Завета» // Творчість у філософії: Матеріали XVII Харківських Сковородинівських читань 26-27 вересня 2009 р. – Х.: АТОС, 2009. – 143-153.
33. Панков Г. Д. Священне як значнева ланка у «Житті» Феодосія Печерського» // Історія релігії в Україні. Науковий щорічник. – 2014 рік. Кн. II. – Львів: Логос, 2014. – С. 13-20.

34. Панков Г. Д. Ценность молитвы в учении крымского архиепископа Луки (В.Ф. Войно-Ясенецкого) // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна – Сер.: теорія культури і філософія науки. –Х, 2011. – № 958-1. – С. 85-90.
35. Панков Г. Д. Цінність покаєння у творчості архієпископа Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького) // Культура України : Зб. наук. праць. – Вип. 39. – Х., ХДАК, 2012. – С. 105-112.
36. Панков Г. Д. Феномен християнської аскези у проповідях архієпископа Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького) //Історія релігії в Україні. Науковий щорічник. – 2011 рік. Кн. II. – Львів : Логос, 2011. – С. 88-95.
37. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Г. Риккерт // Культурология. XX век. Антология. – М.: Юрист, 1995. – С. 69-103.
38. Смирнов Б.Л. Введение [к Бхагавад-гите] / Б.Л. Смирнов. // Мифы Древней Индии. Бхагавад-гита. – СПб. : Кристал, 2000. – С. 9-114.
39. Стайнберг М. Основы иудаизма / М. Стайнберг. – Иерусалим : Библиотека Алия, 1991. – 196 с.
40. Сухина И. Г. Антропологический и аксиологический подходы к проблеме понимания культуры / И. Г. Сухина // Наука. Релігія. Суспільство. – 2008. – № 3. – С. 120-128.
41. Флиер А. Я. Культурология как гуманитарная наука / А. Я. Флиер // Общественные науки и современность . – 2005. – № 1. – С. 160-168.
42. Хоружий С. С. Исследования по исихастской традиции / С. С. Хоружий: В 2 т. Т. 1: К феноменологии аскезы. – СПб. : Изд.-во Русской христианской гуманитарной академии, 2012. – 240 с.
43. Хоружий С. С. Исследования по исихастской традиции / С. С. Хоружий: В 2 т. Т. 2: Многомерный мир исихазма. – СПб. : Изд.-во Русской христианской гуманитарной академии, 2012. – 448 с.
44. Христианство: Энциклопедический словарь : в 3 т. : Т. 1. – М. : Науч. изд.-во «Большая Российская энциклопедия», 1993. – 863 с.
45. Христианство: Энциклопедический словарь : в 3 т. : Т. 2. – М. : Науч. изд.-во «Большая Российская энциклопедия», 1995. – 671 с.
46. Христианство: Энциклопедический словарь : в 3 т. : Т. 3. – М. : Науч. изд.-во «Большая Российская энциклопедия», 1995. – 783 с.
47. Элиаде М. Очерки сравнительного религиоведения / Отв. ред. В. Я. Петрухин. – М. :Ладомир, 1999. – 488 с. – Разд. I, III, X, XI.
48. Энциклопедия мистицизма. – СПб. : Изд.-во «Литера» ; Изд.-во «ВИАН», 1997. – 480 с.
49. Яновский Р., Агошков А. О культуре и культурологии: Как возможно познание культуры, ее переживание и философствование о ней? / Р. Яновский, А. Агошков // Вопросы культурологи. – 2006. – № 2. – С. 24-32.
50. Ясперс К. Философия: в 3 кн.:
Книга первая. Философское ориентирование в мире / пер. А. К. Судакова. – М.: «Канон»⁺ РОО «Реабилитация», – 2012. – 384 с.
Книга вторая. Просветление экзистенции / пер. А. К. Судакова. – М.: «Канон»⁺ РОО «Реабилитация», – 2012. – 448 с.
Книга третья. Метафизика / пер. А. К. Судакова. – М.: «Канон»⁺ РОО «Реабилитация», – 2012. – 296 с.

Інформаційний (електронний) ресурс

1. Бібліотека Харківської державної академії культури.

2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.
3. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ru.wikipedia.org/wiki/>
Категорії: Герменевтика. Інтерпретація.